

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku W.R.
przy uczestnictwie B.K.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek wnioskodawcy o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego od uczestniczki postępowania.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej

pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 19 grudnia 2018 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na to, że „zaskarżone orzeczenie nie odpowiada prawu, przez co narusza zasady praworządności”, na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego, które ma dotyczyć ustalenia, „czy ewentualna darowizna jednostek funduszu w trakcie postępowania o podział majątku winna mieć przełożenie na wynik sprawy, w postaci jej uwzględnienia i wyłączenia darowanych jednostek funduszu synowi stron postępowania, czy też jednak winna być uwzględniona w dokonywanym podziale”, i na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wskazana przez skarżącą okoliczność, że - w jej ocenie - zaskarżone postanowienie nie odpowiada prawu i narusza zasady praworządności, jako taka samoistnie nie stanowi przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż nie została wskazana w katalogu tych przyczyn określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1)-4) k.p.c.

Jeśli chodzi o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, to w judykaturze Sądu Najwyższego zostało wyjaśnione, że przesłanka ta oznacza, iż dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi wobec tego wykazać, że orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na

pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ., z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, nie publ. i z dnia 13 marca 2017 r., I CSK 596/16, nie publ.). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej nie pozwala przyjąć, by była ona - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Skarżąca nie wykazała, że zastosowanie powołanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa procesowego lub materialnego, których naruszenie w jej ocenie ma skutkować oczywistą zasadnością skargi, było - w okolicznościach sprawy ustalonych przez Sądy obu instancji - oczywiście błędne lub doprowadziło do tego, że zaskarżone postanowienie jest oczywiście nieprawidłowe.

W skardze kasacyjnej nie zawarto w ogóle wyodrębnionego wyводу, w którym skarżąca uzasadniałaby stanowisko o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Nie jest tego rodzaju uzasadnieniem stwierdzenie, że „wszystkie wskazane powyżej okoliczności powodują konieczność rozpatrzenia niniejszej skargi kasacyjnej” (s. 9 skargi kasacyjnej). Nie substytuują przedmiotowego wyводу uwagi odnoszące się do twierdzenia skarżącej, że „zaskarżone orzeczenie nie odpowiada prawu, przez co narusza zasady praworządności”, gdyż sprowadzają się one jedynie do skróconej prezentacji twierdzenia skarżącej o naruszeniu art. 505 pkt 2) k.c. oraz art. 46 k.r.o. w związku z art. 211-214 k.c. i art. 621-625 k.p.c.

Istotność zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c.) konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych

spraw. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Potrzeba z kolei wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, oznacza taką sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, nie publ. oraz z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.). Konieczne jest wtedy wskazanie nie tylko konkretnych przepisów prawa, których wykładnia budzi wątpliwości lub wywołuje rozbieżności w orzecznictwie, ale także wykazanie, na czym polegają te wątpliwości lub zobrazowanie ich konkretnymi orzeczeniami.

Twierdzenia skarżącej nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1) lub 2) k.p.c.

Zaprezentowana w skardze argumentacja powinna mieć charakter ściśle jurydyczny i odnosić się do konkretnych regulacji ustawowych, a nie do dokonywanej w sposób subiektywny oceny zgromadzonego w sprawie materiału procesowego. Pytanie, które postawiła skarżąca, zostało zredagowane w sposób odbiegający od istoty przesłanki przedsądu w postaci istotnego zagadnienia prawnego, ponieważ stopień jego skonkretyzowania oraz osadzenie w stanie faktycznym sprawy wskazują na dążenie do uzyskania odpowiedzi związanej z oceną trafności kwestionowanego rozstrzygnięcia. Innymi słowy, skarżąca nie przedstawiła zagadnienia prawnego, lecz skonkretyzowane pytanie dotyczące tego, jak - w okolicznościach sprawy - ocenić określone zdarzenie prawne.

Gdy chodzi z kolei o przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2), to w skardze kasacyjnej ograniczono się do sformułowania twierdzenia o wystąpieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych, lecz nie sprecyzowano w sposób jednoznaczny, o jakie wątpliwości i rozbieżności chodzi, prezentując jedynie oczekiwanie, że Sąd Najwyższy wypowie się na temat wzajemnych korelacji między normami zawartymi w art. 353¹ i art. 58 § 2 k.c. Takie oczekiwanie nie ma nic wspólnego z rozpatrywaną przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nie publ.). Skarga kasacyjna musi być tak zredagowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub w ich uzasadnieniu jej kreatywnych elementów, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ.).

Trzeba także wskazać, że skarżący z jednej strony wskazuje na wystąpienie istotnego zagadnienia prawnego i potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a z drugiej strony powołuje się na to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Stanowisko to jest wewnętrznie sprzeczne, gdyż, jeżeli dany przepis jest źródłem zagadnienia prawnego albo budzi wątpliwości i jest rozbieżnie interpretowany przez sądy, to nie można twierdzić, że jego naruszenie jest oczywiste. Albo zastosowanie przepisu jest proste i w efekcie jego naruszenie może być oczywiste, albo problem wykładni jest skomplikowany, przez co powoduje poważne wątpliwości, prowadzące do powstania zagadnienia prawnego lub rozbieżności ocen, a tym samym naruszenie prawa przez sąd nie jest oczywiste.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Według Sądu Najwyższego w sprawie nie zachodziły podstawy do odstąpienia od zasady wyrażonej w art. 520 § 1 k.p.c., wobec czego wniosek wnioskodawcy o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania od skarżącej został oddalony (por. postanowienie z dnia 9 grudnia 1999 r., III CKN 497/98, OSNC 2000, nr 6, poz. 116).

as]

jw